

www.vcmstudy.ir

یادداشت
پتروشیمی

بررسی شاخص‌های کلی صنعت پتروشیمی در کشور ایران

تاریخ انتشار: ۸ خرداد ۱۳۹۸

کشور ایران از ظرفیت تولید عظیم و روبه‌رشد صنعت پتروشیمی دنیا، سهمی در حدود ۲٪ را دارد[۱]. برای اینکه ظرفیت تولید پتروشیمی ایران بتواند تا سال ۲۰۴۰ همراه با رشد ۴۰ درصدی ظرفیت تولید پتروشیمی دنیا[۲]، سهم ۲ درصدی خود را حفظ کند، می‌بایست ظرفیت خود را تا ۹۰ میلیون تن در سال برساند. لذا اگر ایران تا سال ۲۰۴۰ به دنبال افزایش سهم است، باید از میزان تولید ۹۰ میلیون تن در سال عبور کند.

تولید نهایی محصولات پتروشیمی ایران در سال ۱۳۹۶ چیزی در حدود ۳۱ میلیون تن معادل ۱۷ میلیارد دلار است. سهم بازار داخلی برابر ۸ میلیون تن (۵ میلیارد دلار) است که به ترتیب ارزش دلاری به پلی‌پروپیلن (۱۶٪)، HDPE (15%)، PET (9%)، LLDPE (8%)، PVC (7%) و... تعلق دارد. سهم صادرات نیز برابر ۲۳ میلیون تن (۱۲ میلیارد دلار) است که به ترتیب ارزش دلاری به HDPE (13%)، متانول (۱۳٪)، LDPE (9%) و... تقسیم می‌شود[۳].

ارزآوری ۱۲ میلیارد دلاری صنعت پتروشیمی معادل ۲۶٪ صادرات غیر نفتی در سال ۱۳۹۶ است[۴]. این در حالیست که برای ورود همین مقدار ارز به کشور باید روزانه ۵۵۰ هزار بشکه نفت با قیمت ۶۰ دلار صادر شود. پتروشیمی‌های کشور که غالباً خوراک گازی هستند، متان، اتان و سایر خوراک‌ها را با تبدیل به محصولات پتروشیمی به قیمت نفت یا کمی بیشتر می‌رسانند زیرا برای ارزآوری ۱۲ میلیارد دلاری در سال، حدود ۲۳ میلیون تن محصولات پتروشیمی صادر می‌شود که این میزان درآمد ارزی، با صادرات ۲۳ میلیون تن نفت در سال محقق خواهد شد.

بازارهای هدف ده ماده اصلی تولیدی صنعت پتروشیمی (پلی اتیلن، متانول، اتیلن گلیکول، اوره، ترکیبات حلقوی و غیرحلقوی، ایزوپرن، پی وی سی، استیرن، زایلن و آمونیاک) عبارتند از چین (۵۶٪)، هند (۱۵٪)، امارات (۷٪) و ترکیه (۵٪)[۵]. این آمار نشان می‌دهد که مسیرهای صادراتی صنعت پتروشیمی تا حدی کانالیزه شده و تنوع بازارهای هدف در آن رعایت نشده است. بجز ۷۴٪ محصولات پتروشیمی تولیدی در کشور که راهی بازارهای جهانی می‌شوند، ۲۶٪ دیگر در بازار داخلی به مصرف صنایع تکمیلی می‌رسند. این در حالیست که بازار داخلی همچنان نیازمند بعضی محصولات دیگر است که در پتروشیمی‌ها تولید نشده یا صنایع تکمیلی آن در کشور وجود ندارد بطوریکه سالانه حداقل ۴ میلیارد دلار[۶] صرف واردات مواد شیمیایی می‌شود. در نتیجه می‌توان گفت که صنعت پتروشیمی ایران بیشتر به تکمیل زنجیره ارزش سایر کشورها کمک می‌کند و تأمین آن بخش از بازار داخل - که حداقل ۴ میلیارد دلار ارزش دارد - را به سایر کشورها سپرده است. دلیل اصلی این موضوع، تمرکز صنعت پتروشیمی ایران بر خوراک ارزان متان و اتان است که باعث تولید محصولاتی می‌شود که بازار داخل از آن اشباع است و ناگزیر به مسیر صادرات روانه می‌شود.

یادداشت

پتروشیمی

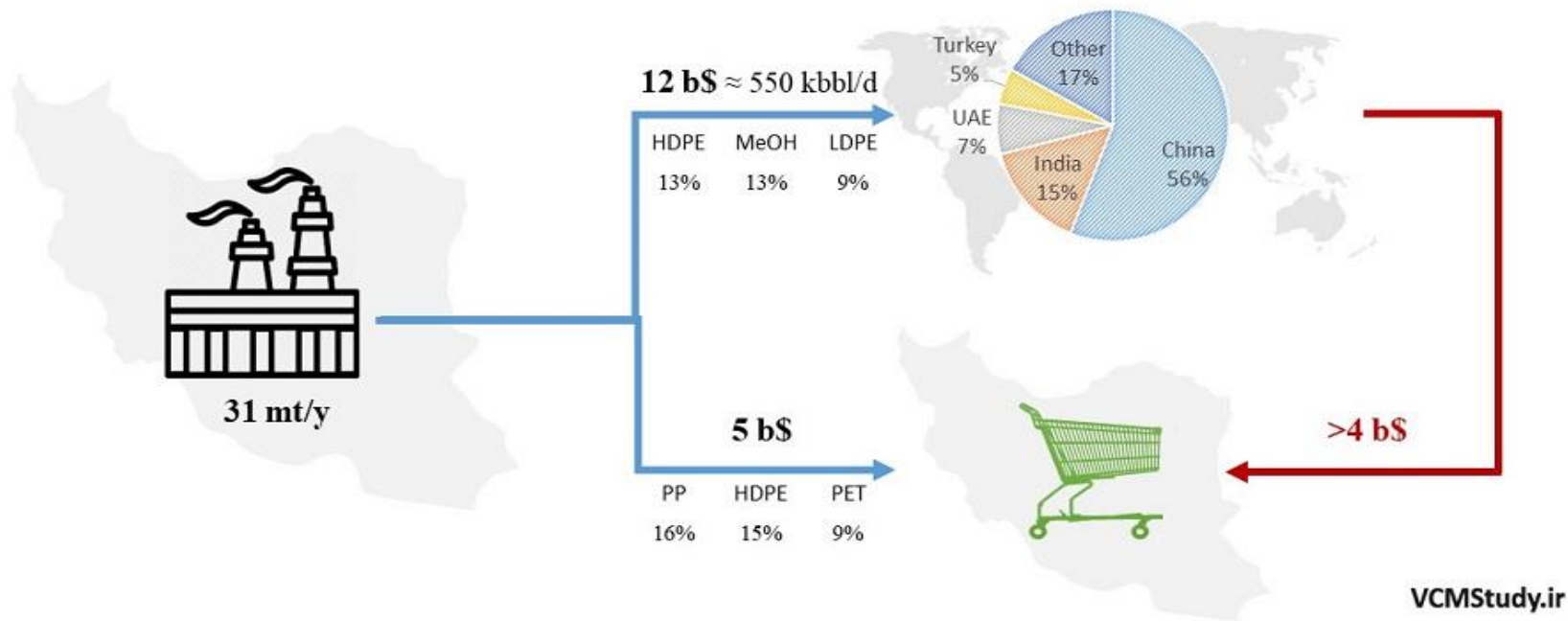

بررسی شاخص‌های کلی صنعت پتروشیمی در کشور ایران

یادداشت

پتروشیمی

بررسی شاخص‌های کلی صنعت پتروشیمی در کشور ایران

- [۱] جایگاه صنعت پتروشیمی در اقتصاد ملی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۷
- [۲] Outlook for Energy: A View to 2040, Exxon Mobil, 2018
- [۳] گزارش عملکرد سال ۱۳۹۶ صنعت پتروشیمی کشور
- [۴] جایگاه صنعت پتروشیمی در اقتصاد ملی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۷
- [۵] آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران
- [۶] atlas.media.mit.edu

یادداشت

پتروشیمی

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که ورود به بازارهای جهانی ممکن است برای بعضی مواد خام مانند متان، اتان و حتی گازمیع مشکل باشد یا اینکه وابستگی به خام‌فروشی را ایجاد کند. لذا توصیه می‌شود که با ایجاد تقاضای داخلی برای بعضی مواد خام، بازار صادراتی مطمئنی در داخل ایجاد شود. با این رویکرد، هم تقاضای پایدار برای تولیدات شرکت نفت در کشور به وجود می‌آید و هم زنجیره ارزش توسعه می‌یابد که این عامل خود سبب افزایش اشتغال، ارزآوری و افزایش درآمد مالیاتی دولت است.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید
VCMStudy@gmail.com